

LOZORNO

Spravodaj obce Lozorno

ročník XVIII : číslo 3 : máj/jún 2020

zadarmo

Neobyčajná návšteva v Základnej škole v Lozorne

MDD je sviatok, ktorý patrí nám, deťom. Tento rok sme ho v Základnej škole v Lozorne oslávili trochu netradične. Môže za to pandémie koronavírusu, ale predovšetkým netradičná návšteva, ktorá k nám v tento významný deň zavítala. Tou špeciálnou a netradičnou návštevou bola **pani prezidentka Zuzana Čaputová**. V ranných hodinách prišla spolu so svojou ochrankou a políciou na školský dvor, kde ju slávnostne uvítal pán starosta Ľuboš Tvrdoň spolu s riaditeľkou základnej školy Lýdiou Suchovou.

Pani prezidentka si v sprievode fotoaparátov, novinárov, kamier a našej pani riaditeľky prezrela celú našu školu. No a keďže naša škola patrí k špičke slovenských škôl pokiaľ ide o online výučbu, pani prezidentka sa počas prehliadky školy zapojila do online hodín našich tretiačov, šiestakov a štvrtákov. Pýtala sa ich, či sa tešia na prázdniny, či sa im páči takáto forma vyučovania a či by chceli ísť do školy.

Jej kroky ďalej smerovali do zborovne, kde sa online spojila aj s ostatnými žiakmi našej školy a popriala im všetko najlepšie k MDD. Porozprávala sa aj s našimi učiteľmi a zaujímalo ju, ako vnímajú online hodiny oni. Odpovede boli len kladné, keďže takáto vyučovanie

Okrem iných darov dostala pani prezidentka od detí milé kvietky

vyhovuje nielen žiakom ale aj učiteľom. Je to lepšie z viacerých dôvodov. Jeden z nich je napríklad aj to, že online vyučovanie deti viac baví a že učitelia môžu odučiť kvalitnú hodinu aj z pohodlia domova.

Pani prezidentka nám na pamiatku podpísala pamätnú listinu a ona od nás na pamiatku dostala obraz, ktorý maľovala šikovná Viktória Pyšná zo 7.A triedy.

Svoju návštevu ukončila na školskom dvore, kde sa stretla so zmiešanou triedou prvákov a druhákov, ktorí práve na MDD začali po dlhšej karanténe znova chodiť do školy a odovzdala im malé darčeky k medzinárodnému dňu detí. Úplne nakoniec pani prezidentka zasadila na školskom dvore lipu, ako symbolickú pamiatku tejto vzácnej návštevy.

Myslím že nielen pre deti a učiteľov, ale aj pre celé Lozorno bude táto vzácna návšteva našej pani prezidentky nezapomenuteľná.

Katarína Zrubeková,
žiačka 9. ročníka ZŠ Lozorno
Foto: Tibor Vég, FB ZŠ Lozorno

S našou pani riaditeľkou si mali čo povedať

Dôležité čísla

Starosta	+421 905 530 623
Obecný úrad	+421 (2) 6920 4311
Obecná polícia	+421 918 411 583
Hlásenie požiaru	+421 (2) 659 68 804
Ohlasovňa požiarov je na Požiarnej zbrojnici a v dňoch pracovného voľna a v noci sa požiar hlási spustením sirény.	+421 948 610 167
	+421 915 507 684
Lozorno, s. r. o.	+421 948 522 506
poruchy vody, kanalizácie a iné	+421 (2) 6920 4320

Oznamy obce

Aktuálne úradné hodiny na OÚ Lozorno

S účinnosťou od 12.6.2020 sa úradné hodiny Obecného úradu v Lozorne stanovujú nasledovne:

Pondelok	7.30 – 12.00 13.00 – 15.30
Utorok	predvolané stránky 13.00 – 15.30
Streda	7.30 – 12.00 13.00 – 17.00
Štvrtok	nestránkový deň
Piatok	7.30 – 13.00

Matričná agenda a overovacie úkony:

Pondelok	11.00 – 12.00 13.00 – 15.30
Streda	predvolané stránky 13.00 – 17.00
Piatok	9.30 – 13.00

Stavebný úrad:

Pondelok	7.30 – 12.00 13.00 – 15.30
Utorok	miestne konania a zisťovania, predvolané stránky
Streda	7.30 – 12.00 13.00 – 17.00
Štvrtok	nestránkový deň
Piatok	miestne konania a zisťovania, predvolané stránky

Od 1.7. do 31.8. môžete požiadať o príspevok na maloletého od obce

Ak máte trvalý pobyt v Lozorne a ste zákonným zástupcom maloletého dieťaťa s trvalým pobytom v Lozorne, máte vysporiadané a vyplatené záväzky vo vzťahu k obci Lozorno, k subjektom v zriaďovateľskej pôsobnosti obce Lozorno a k spoločnosti Lozorno s.r.o., máte podľa VZN č. 15/2019 nárok na vyplatenie príspevku na maloletého v sume 25 €. O príspevok môžete požiadať podaním písomnej žiadosti na Obecnú úradu v Lozorne v termíne od 1.7. do 31.8.2020. Príspevok bude po overení všetkých podmienok vyplatený do 30.11.2020 na účet uvedený

v žiadosti. Žiadosť o príspevok na rozvoj detí a mládeže nájdete na webovej stránke obce.

Nádoby na separovaný odpad

Oznamujeme občanom, že pre veľký záujem bude obec ešte doobjednávať 240 litrové nádoby na separovaný odpad (plast a papier), cena za nádobu bude 35 – 39€. Kto má záujem, môže sa prihlásiť do konca júla mailom na majetok@lozorno.sk alebo telefonicky na číslo 02/6920 4318.

Sčítanie domov a bytov

Od júna prebieha sčítanie domov a bytov organizované Štatistickým úradom SR. V rámci neho občanov navštívi poverená osoba na sčítanie. Sčítanie bude prebiehať do septembra. Prosíme majiteľov domov o súčinnosť. Ďakujeme za trpezlivosť.

Starosta vás pozýva na kávu

Len spoluprácou, rešpektom a dobrou komunikáciou môžeme pretvoriť Lozorno na príjemné miesto na život. Ak máte nápady, návrhy na riešenia, postrehy alebo jednoducho potrebujete niečo konkrétne „prebrať“, starosta vo svojom kalendári vyčlenil čas, kedy si s vami rád „podebatí“ pri kávičke. Každý pondelok medzi 15:00 a 17:00 sú vám dvere jeho kancelárie otvorené.

Na vašich starých môže dohliadať aj technika

Ak máte doma babičku alebo dedka, ktorý žije sám a vy sa bojíte, aby sa im niečo nestalo, obec vám pomôže s riešením. Obec pomôže s poskytnutím monitorovacieho zariadenia, ktoré neruší súkromie osoby, ale zaznamená, ak sa niečo deje a pošle vám správu (napríklad ak človek spadol, nevstal z postele, odišiel z domu atď.), s ktorým majú dobré skúsenosti v zahraničí. Ak vás to zaujalo, zavolajte na obecný úrad: 02/69204311 alebo napíšte email: kancelaria@lozorno.sk.

Modernizácia Karpatskej ulice

Obec Lozorno ako majiteľ a správca miestnej komunikácie na Karpatskej ulici z dôvodu dlhodobu nevyhovujúceho stavebno-technického stavu pristupuje k jej kompletnej modernizácii, ktorá bude prebiehať v štyroch etapách od júna tohto roku. Napojenie vašich existujúcich vjazdov bude pri modernizácii komunikácie maximálne rešpektované, no je potrebné počítať s dočasne sťaženým prístupom k vášmu pozemku, alebo domu. Za prípadné komplikácie sa vám týmto vopred ospravedľujeme.

Realizácie prác je rozdelená:

1. etapa – od Hlavnej ulice po tzv. Lesnú ulicu
2. etapa – od tzv. Lesnej ulice po rodinný dom na Karpatskej 1193
3. etapa – od rodinného domu na Karpatskej 1193 po rodinný dom na Karpatskej 1225
4. etapa – od rodinného domu na Karpatskej 1225 po priehradu.

Veríme, že nová cesta a chodník prinesú v konečnom dôsledku vyšší komfort bývania obyvateľom ulice a celej obci. V prípade potreby prosím kontaktujte pracovníka dodávateľa stavby: COLAS Slovakia, a.s. Ing. Pavol Velický – stavbyvedúci 0910 803 927, pavol.velicky@colas-sk.sk

NOVINKA!

Po kliknutí na tento link môžete dostávať obecné správy cez Messenger alebo Viber (namiesto klasickej smsky z sms brány): <https://messenger.mjn.sk/lozorno>

Je to:

- lacnejšie
- modernejšie
- praktické
- ... a veľmi jednoduché:

Ak používate messenger, po kliknutí vás tam presmeruje. Ak používate viber, po kliknutí vám dá na výber (viber alebo messenger).

Dôchodcovia s trvalým pobytom v Lozorne majú zľavu u zubára

Starosta spolu so zástupkyňami Jednoty dôchodcov Slovenska v Lozorne absolvoval stretnutie s pánom zubárom Ilkom. Výsledkom stretnutia je dohoda, že občania s trvalým pobytom v Lozorne s vekom 62 a viac budú mať u pána zubára 20% zľavu na všetky splatnené úkony.

Správy z obce

- začali sa práce na zriadení elektro nabíjacej stanice pre autá na Športovom námestí

- spolu s vicestarostom Ladislavom Krechňákom a šéfom stavebnej komisie Mirom Drahošom sme navštívili obec Cífer, kde sme sa stretli so starostom Marošom Saganom. Zaujímali sme sa o systém vodozádržných opatrení, stavbu športovej haly, výsadby na verejných priestranstvách v obci Cífer.

- spolu s vicestarostom sme absolvovali rokovanie so spoločnosťou Železnice SR. Výsledkom je, že obec získa do nájmu železničnú stanicu a príľahlý pozemok. Taktiež získame nevyužívanú železničnú vlečku, ktorá vedie do autoparku. Vlečku plánujeme prestavať na cyklotrasu.

- na križovatke ciest Vendelínska a Hasičská sme zrevitalizovali verejný priestor výsadbou okrasných rastlín. Bola vysadená kvetinová výzdoba na stĺpoch verejného osvetlenia a osadená kvetinová pyramída na Športovom námestí. V skrášľovaní dediny budeme pokračovať aj v iných lokalitách obce.

- spolu s náčelníkom našej Obcejnej polície som navštívil Mestskú políciu v Malackách, kde sme si prezreli fungovanie kamerového systému

- spolu s Mirom Drahošom som absolvoval prvé pracovné stretnutie s projektantom Zvončinskej ulice. Pro-

jektant predložil prvú pracovnú verziu projektu novej cesty, chodníka a odvodnenia tejto ulice. Rekonštrukčné práce sú plánované v roku 2021.

- Zapadoslovenská distribučná spoločnosť začala s pokládkou elektrického vedenia do zeme na Staničnej až po Zvončinsku. Popritom budú pre obec ukladať káble pre nové verejné osvetlenie, rozhlas a chráničku pre optiku.

- vzhľadom na to, že našim záujmom je okrem iného aj vybudovanie cesty na Vendelínskej ulici, začali sme hneď po voľbách komunikovať so Slovenským vodohospodárskym podnikom, pretože práve táto spoločnosť spravuje časť pozemku pod cestou. Keďže sa komunikácia s týmto podnikom predlžovala a progres za rok aj pol bol neuspokojivý, rozhodol som sa navštíviť osobne riaditeľa odštepného závodu Bratislava Ing. Jozefa Ducza. Dohodli sme ďalší postup prác tak, aby sme do konca funkčného obdobia mohli cestu zrealizovať. Som optimistom - verím, že sa nám to podarí.

- na Borovicovej ulici sme riešili havarijný stav s odvodnením cesty

- spoločne s mojim zástupcom Ladislavom Krechňákom som absolvoval pracovné stretnutie a rokovanie s pánom Vigodom, povereným generálnym riaditeľom š.p. Lesy SR v Banskej Bystrici. Spoločne sme otvorili viacero tém - výstavbu cyklochodníka Lozorno-Stupava, nastavenia dopravného režimu na

ceste na Košariská, majetkové záležitosti a tému hospodárenia v lesoch v našom katastri. Nasledovalo stretnutie s riaditeľom OZ Šaštín pánom Jančekom a riaditeľom LS Lozorno pánom Mlynárikom, na ktorom sme preberali detaily spolupráce

- začali sme pripravovať verejné obstarávanie na zvoz komunálneho odpadu a proces čipovania odpadových košov
- víťazom súťaže na stavebné práce súvisiace s modernizáciou Karpatskej, Družstevnej a Železničnej ulice sa stala spoločnosť COLAS Slovakia a.s.. Do konca roka budú zrealizované nové ulice.

- na úrade som prijal šiestich našich členov Dobrovoľného hasičského zboru Lozorno a poďakoval som sa im za aktívnu pomoc pri koordinovaní dopravy turistov na Karpatskej a Zvončinskej ulice počas mimoriadnej pandemickej situácie

- sociálna komisia riešila adresované žiadosti o sociálnu pomoc a diskutovala o odprezentovaných sociálnych projektoch, ktoré sa v tomto a budúcom roku plánujú zrealizovať (sociálny taxík, monitorovanie osamelých seniorov)

- zasadal dotačný výbor, poslanci rozhodovali o rozdelení dotácií žiadateľom na rok 2020

- realizovali sme opravu výtlkov v celej obci

Luboš Tvrdoň, starosta

Nový prezident Hasičského a záchranného zboru, Pavol Mikulášek

1.jún bol v Lozorne výnimočný kvôli dvom udalostiam a síce, že nás v tento deň poctila návštevou prezidentka Slovenskej republiky Zuzana Čaputová a zároveň v tento deň sa novým prezidentom Hasičského a záchranného zboru (HaZZ) stal Pavol Mikulášek, ktorý je občanom a rodákom z Lozorna.

Minister vnútra Roman Mikulec vymenoval nového prezidenta Hasičského

ho a záchranného zboru Pavla Mikuláška, ktorý má za sebou 27-ročnú kariéru hasiča.

„Prácu hasičov si veľmi vážim a považujem ju za celoživotnú službu, ktorá si vyžaduje odvahu, statočnosť a obetavosť. Pavol Mikulášek je skúsený hasič, ktorý sa vracia na čelo HaZZ

a ja verím, že zbor bude v správnych rukách. Prajem mu dostatok odhodlania a entuziazmu v jeho funkcii, veľa úspechov vo forme účinnej prevencie, ktorá prinesie čo najmenej požiarov a pripravenosť zboru na zvládnutie nástrah prírody,“ povedal minister vnútra pri uvedení nového hasičského prezidenta do funkcie.

Pavol Mikulášek sa stal hasičom v júli 1993 ako starší požiarnik v Mestskom požiarnom zbore v Bratislave. Prešiel

viacerými pozíciami, ako operačný dôstojník, veliteľ zmeny až po veliteľa zboru v Bratislave, kde pôsobil 13 rokov. V roku 2010 sa stal riaditeľom Krajského riaditeľstva HaZZ v Bratislave a v auguste 2011 bol ministrom vnútra vymenovaný za prezidenta HaZZ. Do tejto funkcie sa vracia z Okresného riaditeľstva HaZZ v Malackách, kde pôsobil ako vedúci prevádzkovo-technického oddelenia.

„Ponuku ministra vnútra som prijal ako výzvu, ku ktorej pristúpim s veľkou zodpovednosťou. Ako dlhoročný hasič chcem poskytnúť kolegom všetko potrebné pre zlepšenie podmienok výkonu služby. Zamieriam sa najmä na zabezpečenie akčieschopnosti techniky a výstroja hasičov. Veľa práce nás čaká aj v oblasti úpravy zákonov a interných predpisov. Rád by som pokračoval v prehľbovaní spolupráce s Dobrovoľnou požiarnou ochranou SR, v ktorej vidím veľký potenciál,“ uviedol nový prezident slovenských hasičov.

Spracovala Gabika Ulehlová, zdroj: MVSR a TA3, Foto: MVSR

Uzamknúť lásku navždy

Od júna sa Lozorno teší novej milej atrakcii. Múrik pri centre kultúry skrášluje mozaika, pod ktorú si môžu snúbenci, mladomanželia či zaľúbené páry umiestniť svoj „zámok lásky“. (Pozn.: Zámok lásky alebo zámok zaľúbených, je visiaci zámok, niekedy ozdobený srdiečkami alebo milostnými nápismi, ktorý v niektorých krajinách zamykajú ako vyznanie lásky zamilovaní. Najčastejšie je zámok umiestnený na zábradlia mostov, ale aj na ďalšie miesta na verejných priestranstvách, tento zvyk býva považovaný za romantický. Zámok lásky má pri uzamknutí pár zamilovaných navždy spojiť.) Túto atrakciu

môžu využiť nielen Lozornania, ale aj „zaľúbenci“ z celého Záhoria či Slovenska. Svoj „zámok lásky“ tam tesne pred sobášom ako prví zavesili Alica a Milan.

Barbora Hurajová, foto: Robert Ligas

Rozpis zvozu komunálneho odpadu v obci Lozorno, 2. polrok 2020

Dátum	Deň	INTERVAL ZVOZU 1 x mesačne	INTERVAL ZVOZU 2 x mesačne	INTERVAL ZVOZU 4 x mesačne
01.07.2020	Streda	X		X
08.07.2020	Streda		X	X
15.07.2020	Streda			X
22.07.2020	Streda		X	X
29.07.2020	Streda			X
05.08.2020	Streda	X	X	X
12.08.2020	Streda			X
19.08.2020	Streda		X	X
26.08.2020	Streda			X
03.09.2020	Štvrtok	X	X	X
09.09.2020	Streda			X
17.09.2020	Štvrtok		X	X
23.09.2020	Streda			X
30.09.2020	Streda		X	X
07.10.2020	Streda	X		X
14.10.2020	Streda		X	X
21.10.2020	Streda			X
28.10.2020	Streda		X	X
04.11.2020	Streda	X		X
11.11.2020	Streda		X	X
19.11.2020	Štvrtok			X
25.11.2020	Streda		X	X
02.12.2020	Streda	X		X
09.12.2020	Streda		X	X
16.12.2020	Streda			X
22.12.2020	Utorok		X	X
30.12.2020	Streda			X

Vyjadrenie riaditeľky ZŠ v Lozorne

Vážení občania Lozorna,

v lete 2019, krátko po mojom nástupe do funkcie riaditeľky základnej školy, som sa dopočula „zaručenú“ správu, že plánujem zväzať autobusom rómskych žiakov z Plaveckého Štvrtka do školy v Lozorne.

Táto myšlienka sa mi zdala natoľko absurdná, že doteraz neviem pochopiť, kto a prečo ju bez akéhokoľvek dôvodu vymyslel a začal šíriť. Na niekoľkých verejných fórach (stretnutiach s rodičmi, zasadnutí rady školy) som sa vyjadrila, že som o tom nikdy neuvažovala, že je to úplná hlúposť a že do ZŠ v Lozorne nemali byť a ani nebudú zväzani žiadni (rómski) žiaci z Plaveckého Štvrtka.

S prekvapením zisťujem, že táto úplne nezmyselná fáma je stále v obehu a znepokojuje obyvateľov Lozorna (z čoho by sa mohlo javiť, že ju niekto zámerne živí a podporuje).

Chcem vás preto ubezpečiť opäť, že sa nikdy o zväzani žiakov z Plaveckého Štvrtka neuvažovalo, že táto téma nebola nikdy diskutovaná ani plánovaná a ani do budúcnosti sa s niečím takým neuvažuje a to ani na úrovni vedenia školy, ani na úrovni vedenia obce.

S úctou

Lýdia Šuchová, riaditeľka ZŠ v Lozorne

Historické fotografie na jednom mieste

sa tak pripája k najväčším mestám - Bratislave, Košiciam a Banskej Bystrici, ktoré na interaktívnom pamätovom portáli zachovávajú historickú identitu svojho mesta/obce. Počas augusta si budú môcť obyvatelia urobiť prechádzku a zaspomínať. Na rôznych miestach budú tematicky rozčlenené výstavy starých fotografí. Viac info bude zverejnené na stránke www.lozorno.sk.

Už čoskoro si budú môcť Lozornania prezerat staré fotografie na verejnom internetovom portáli. Ako prvá obec

Už čoskoro si budú môcť Lozornania prezerat staré fotografie na verejnom internetovom portáli. Ako prvá obec

V.M.

Ako sme sa v umeleckej škole „popasovali“ s korunou

našich učiteľov napojila „online“ na žiakov, a spustili sme nový spôsob vyučovania. Prirodzene nie v každej domácnosti sú dva či tri počítače alebo kvalitný internet, nehovoriac o tom, že zrazu boli všetci online a sieť nevládala...

Prišli starosti ako naladiť deťom husle či poslať nové noty na cvičenie, ale kto hľadá spôsob a kde je ochota tam to ide.

Mnohé deti sa tešili na hodinu huslí, klavíra či iných hudobných nástrojov viac, ako pred korunou. Cítili sme, že hudba je pre nich v čase „zatvorenia doma“ relaxom, únikom a radosťou, dokonca začali usilovnejšie cvičiť ako keď reálne chodili do školy. Popri tom sme s rúškom na tvári chodili do obcí, v ktorých vyučujeme a ladili sme hudobné nástroje, deťom, ktoré nemajú doma tlačiareň sme roznášali nové skladby aby mali materiál na cvičenie, deťom - výtvarníkom zase materiál, ktorý potrebovali k svojim výtvarným prácam. Niektorí žiaci sa naučili väčšej samostatnosti, naladiť si svoj nástroj a do

nôť si vpísať notové poznámky. Väčšina detí sa zapojila do online koncertov, a tak im pribudla nová skúsenosť ako čo najlepšie nahrat svoju skladbu. Pri nahrávkach zistili s čím všetkým sú nespokojné, preto sa snažili poslať najlepšie video. Vytvorili sme 6 online koncertov s názvom: „Koncerty bez pódia“, niektoré aj s výstavou výtvarných prác – všetky sú dostupné na našej webovej stránke <https://szuslozorno.edupage.org/news/> ako aj na facebooku školy <https://www.facebook.com/SZUSLozorno/>.

Resumé po troch mesiacoch vyučovania z „domu“ zväčša prinieslo pozitívny výsledok, aký by sme neočakávali. Preto patrí veľká vďaka našim pedagógom za ich inšpiráciu a prístup k žiakom a rodičom za ich trpezlivosť a spoluprácu. Tiež je veľkou radosťou, že v týchto podmienkach traja žiaci našej školy uspeli na talentových skúškach a od septembra pokračujú v štúdiu flauty, huslí a keramiky na stredných umeleckých školách.

Adriana Vrbinčíková

Možem povedať, že na novú neočakávanú situáciu sme sa rýchlo adaptovali. Hneď v druhom týždni neistoty sme od 16. marca „nabehli“ na zabehnuté komunikačné technológie (Skype, WhatsApp), ktoré síce všetci používame, ale netušili sme ako môžu byť užitočné v školstve. Samozrejme komunikácia jeden voči jednému je únosnejšia ako výučba učiteľa s viacerými deťmi, ale aj na skupinové vyučovanie sa našli spôsoby ako byť spojený s deťmi v čase vyučovania.

Koľko sa narozprávalo o reforme školstva! A zrazu zo dňa na deň sa väčšina

„Garážový výpredaj“ – nová komunitná aktivita

Milí Lozornania,

ak máte na povale či v pivnici veci, ktoré vám je ľúto vyhodiť, ale vy ich už nebudete potrebovať a „sušíte“ ich tam už roky...alebo naopak, zháňate nejakú vec, ktorá vám chýba ku šťastiu...tak máte teraz možnosť sa zapojiť do „Garážového výpredaja“. Dajte veciam druhú šancu v akcii, ktorú poznáte aj zo zahraničia. Možno môžu niekomu v týchto ťažkých časoch pomôcť, alebo môžu niekomu urobiť radosť za zľomok svojej hodnoty. Aj vám sa isto zide

nejaké to euro doma.

Nefunkčné elektro nemusí skončiť na nejakej čiernej skládke, ale súčiastky sa môžu zísť nejakému „kutilovi“, staré hračky alebo knihy môžu za pár drobných urobiť radosť iným a pod. Pozývame vás zapojiť sa do „nultého ročníka“ tejto akcie, ktorá bude prebiehať **každú poslednú sobotu v mesiaci** až do septembra, vždy od 17:00 do 19:00. Prvý garážový výpredaj už máme úspešne za sebou - poslednú júnovú sobotu.

Najbližšie termíny sú: 25.7., 29.8. a 26.9.2020.

Viac info nájdete na webe obce. Nižšie je link na podmienky predaja a registračný formulár. Najneskôr v deň akcie sa budeme snažiť zverejniť aj mapku s predajnými miestami, aby ste ich ľahšie našli.

Link na registračný formulár a podmienky predaja: <https://bit.ly/2Y5EE9X>

B.H.

Výsledky obecného hospodárenia v roku 2019

Na programe júnového zasadnutia obecného zastupiteľstva (OZ) je tiež schvaľovanie záverečného účtu obce, ktorý je rekapituláciou a vyhodnotením celoročného hospodárenia a naplňania obecného rozpočtu. Popri schvaľovaní rozpočtu samotného je tak druhým najvýznamnejším momentom spojeným s obecnou kasou a jej stavom.

Aký teda bol rok 2019 z tohto pohľadu ?

Na úvod by som rád pripomenul, že terajšie OZ rozpočet na rok 2019 neschvaľovalo, túto príležitosť využilo ešte zastupiteľstvo predchádzajúce, keď tesne pred poslednými voľbami v roku 2018 schválilo rozpočet obce na rok 2019. Tento samozrejme nevyjadroval priority nového zastupiteľstva a nového vedenia obce, na čo upozorňovali už niektorí poslanci predchádzajúceho OZ pri jeho schvaľovaní (ostali žiaľ vtedy nevy počutí). Bolo teda treba takpovediac za pochodu rozpočet v priebehu roka 2019 postupne viackrát upravovať a meniť. Zároveň sme popri tom museli nastaviť, pripraviť a do praxe zaviesť základné vnútorné predpisy týkajúce sa rozpočtového hospodárenia obce. Len zásluhou vypätia všetkých síl sa za rok podarilo to, čo v iných obciach na tomto úseku robili a zavádzali roky. Nová rozpočtová smernica a nové vnútorné pravidlá boli tak nielen pripravené a vydané, ale aj riadne zavedené do praxe. Spolu s tým, v reakcii na zistenia hlavnej kontrolórky vyjadrené v mnohých jej správach v minulosti i v priebehu celého roka, ktoré opakovane a vytrvalo upozorňovali na početné porušovania finančnej a rozpočtovej disciplíny a rozpočtových pravidiel, sme museli vykonať mnohé (i nepopulárne) opatrenia, ktorých účelom bolo napraviť chyby a zabrániť ich opakovaniu. Ich cieľom bolo dosiahnuť stav kontrolovaného a zákonného nakladania a hospodárenia s rozpočtovými prostriedkami obce, teda s peniazmi nás všetkých. Napriek tomu, že sa nie vždy stretli so všeobecným pochopením, boli sme si vedomí potreby a povinnosti ich vykonať v záujme našej dediny a našej spoločnej „kešene“. OZ tak schválilo tri veľké zmeny rozpočtu, zároveň bolo zo strany starostu za súčinnosti obecnej rady vydaných 8 rozpočtových opatrení.

A ako sme teda v Lozorne hospodárili?

Zo strany predchádzajúceho vedenia obce pripravený rozpočet obce rátal s rozpočtovými príjmami vo výške 2 672 872 eur. Nám sa podarilo na príjmoch obce v minulom roku dosiahnuť nakoniec čiastku 3 341 555 eur, čo je prekročenie o viac ako 25%. Na tomto náraste sa najväčšou mierou podieľali získané dotácie, keď oproti plánovaným príjmom z nich vo výške 68 560 eur bol konečný výsledok v úrovni viac ako štvornásobku. To svedčí nielen o dobrej práci všetkých tých, ktorí sa na získavaní týchto zdrojov podieľali (ocenenie samozrejme pritom patrí najmä pánovi starostovi, ktorý aj tu v predchádzajúcom roku odviezol kus poctivej roboty), ale aj o tom, že Lozorno bolo v minulom roku mimoriadne úspešné a získalo zdroje, ktoré výraznou mierou pomohli zlepšiť

našu dedinu a život v nej bez toho, aby nás to čokoľvek stálo z vlastného.

Druhá strana záverečného účtu - strana výdavková odráža potom zásadným spôsobom zlepšenie stránku príjmovú. Zatiaľ čo pôvodný rozpočet v bežných výdavkoch obce počítal so sumou 1 308 311 eur, na konci roka bolo na bežných výdavkoch vyčerpaných 1 467 266 eur. Bežné výdavky obce teda vzrástli o 12% oproti pôvodnému plánu. Stojí za to pripomenúť, že to je nárast len polovičný oproti 25% nárastu príjmov. Kapitálové výdavky obce, ktoré vlastne predstavujú investície do majetku obce potom oproti pôvodne rozpočtovaným 329 881 eur vzrástli na 560 885 eur, čo predstavuje nárast o 70%. O týchto 70% teda obec Lozorno v minulom roku viac investovala ako to predpokladal pôvodný zámer. (Výpočet týchto investícií nájdete v článku Mira Drahoša.) Toto číslo jasne a jednoznačne preukazuje, že zámer terajšieho vedenia obce obrátiť hospodárenie obce v prospech investícií a rozvoja, zámer šetriť čo najviac na bežnej spotrebe a takpovediac neprejsť vzácne zdroje a budúcnosť sa v minulom roku naplnil.

Tieto nové zdroje potom tiež uvoľnili peniaze pre realizáciu zatriktívnenia vstupu do obce, rekonštrukciu kanalizácie v ZŠ, prípravu modernizácie Karpatskej ulice a mnohé iné investičné akcie, ale aj bežné výdavky (napr. vianočné osvetlenie), s ktorými sa v pôvodnom rozpočte vôbec nerátalo.

A nakoniec - aký bol teda celkový výsledok nášho spoločného minuloročného hospodárenia?

Skutočné hospodárenie Lozorna skončilo v roku 2019 v prebytku vo výške 258 232 eur. Na rozdiel od predchádzajúceho roka, kedy ešte v decembri hospodárenie vykazovalo výrazný deficit a bolo treba na poslednú chvíľu zachraňovať aj za cenu nepopulárnych opatrení obecnú kasu, v roku 2019 obec hospodárila ako riadny hospodár. Ušetrených 7,5% celkových príjmov obce svedčí jednoznačne o tom, že naše terajšie spoločné hospodárenie je hospodárením obozretným a že nielenže sme z obecného „nepreštrovali“ ani cent, ale sme zabezpečili ďalšie zdroje pre financovanie chodu obce a jej rozvoj. Z ušetreného môžeme viac investovať do nášho spoločného majetku, ktorý si to, ako vieme, na mnohých miestach veru aj pýta. Zároveň sa podarí zmenšiť investičný dlh, ktorý obec dlhodobo vykazuje a ktorí všetci pocíťujeme (stačí sa len pozrieť na nedobrá a neľúbivý stav mnohých obecných objektov, ciest, chodníkov a verejných priestranstiev). V minulom roku sa teda aj v hospodárení našej obce preukázalo, že „kto počtuje, ten gazduje“. Hospodárenie v tomto roku bude aj s ohľadom na práve prebiehajúcu pandémiu a jej ekonomické dôsledky znovu výzvou, robíme však všetko pre to, aby sme ju so ctou zvládli.

*Ladislav Krechňák, zástupca starostu,
poslanec OZ - Spoločne pre naše Lozorno*

Knižná búdka je obľúbená exteriérová knižnica

Lozornianska knižná búdka už čoskoro osláví svoje prvé narodeniny. Sme radi, že myšlienka exteriérovej knižnice sa u nás ujala a ľudia si môžu zapožičať či vymeniť rôzne knižné tituly. Nájdete ju osadenú oproti obecnému úradu, v parku priamo za autobusovou zastávkou. Do knižnej búdky priňasme každý týždeň nové knihy či už

detské, náučné alebo pre dospelých. Tešíme sa, že sú knihy požičiavané a ľudia prispievajú knihami, ktoré už u nich boli prečítané.

Pravidlá využívania knižnej búdky sú nasledovné: knihu si požičajte, po prečítaní ju vráťte späť, prípadne si ju ponechajte a namiesto nej doneste inú

knihu. Ak máte viacero kníh na darovanie, napíšte email na: lozornacek@gmail.com.

Prajeme príjemné čítanie či už počas prázdnin na terase alebo so šálkou čaju v obyvačke.

Text: Gabika Ulehlová

Na Košariská konečne bezpečnejšie

Jedna z vecí, ktoré Lozorno robia atraktívnym je aj príroda v jeho okolí. Jednou z vyhľadávaných lokalít pre takéto oddych je tiež údolie v smere od obce na Košarisko. Nenáročná vychádzka po lesnej ceste je vo voľných dňoch stále vyhľadávanejšou alternatívou pre relax pre mnohých Lozornanov ale i pre ľudí z okolia, najmä pre rodiny s deťmi. Problémom je však, že na ceste je dosť silný dopravný ruch a pohyb motorových vozidiel. Ich majitelia, využívajúc doteraz rôzne zo strany správcu cesty udelené výnimky, ale často aj bez nich, využívajú túto lesnú cestu často spôsobom jazdy, ktorý nepatrí medzi najohľadplnejšie. Cesta samotná potom pre takéto spôsoby jej využívania nie je ani technicky ani svojím charakterom určená a takéto jej využívanie spôsobuje, že bezpečnosť tých, ktorí sa na nej pohybujú na bicykli či pešo je zásadne obmedzovaná a to najmä v prípade ak sa jedná o malé deti. Sami sme neraz prežili chvíle strachu a obáv keď nás alebo naše deti míňal bezohľadný vodič trieliaci si to vedľa nás bez pribrzdenia a ohľadov rýchlosťou stáby na diaľnici. Preto sme obaja (S. Beleš a L. Krechňák) sľúbili a do svojho volebného programu tiež zaradili snahu o presadenie opatrení ktoré by tento stav aspoň čiastočne napravili a prístup áut na danej ceste aspoň čiastočne ob-

medzili. Sme radi, že túto našu snahu podporoval od začiatku aj starosta obce a všetci poslanci OZ z klubu Spoločne pre naše Lozorno.

Už od volieb sa nás aj preto mnohí pýtate, čo sa stalo s týmto našim sľubom. Nemá zmysel zbytočne vypisovať, čo všetko sme od volieb my dvaja urobili, aké kroky sme podnikli, koľko žiadostí napísali, koľko stretnutí a rokovani absolvovali, koľkokrát sme narazili na nepochopenie alebo odmietnutie zaobalené do fráz, ako sa nedá, aké sú prekážky a aké ťažkosti a záujmy (najmä vraj tých vyššie) stoja v ceste. My sme sa nevzdali a s nástupom nového vedenia Lesov SR sme našu snahu ešte zintenzívnili. A podarilo sa - po zorganizovanom a dobre pripravenom stretnutí vedenia obce s novým generálnym riaditeľom š.p. Lesy SR sa zrodila dohoda medzi Obcou Lozorno a Lesmi SR o novom režime na lesnej ceste na Košarisko počas voľných dní. Vďaka akčnému prístupu sa tak podarilo spraviť niečo pre bezpečnejší pohyb osôb a cyklistov na lesnej ceste na Košarisko. **Lesná cesta bude od 1. 7. do 30. 9. počas voľných dní využívaná s vylúčením pohybu motorových vozidiel, a to v čase od 9.00 do 17.00 hod.** Začiatok a koniec obmedzenia bude označený informač-

nými tabuľkami a vybavený závorami. O režim sa postará naša obecná polícia. Turisti, cyklisti a rodiny s deťmi sa v tomto čase tak už môžu na tomto úseku lesnej cesty konečne pohybovať bezpečne.

Chceli by sme motoristov požiadať, aby bezpodmienečne rešpektovali zákaz vjazdu a uzatvorenia cesty na Košarisko pre motorové vozidlá vo vyznačených časoch. Tiež ich žiadame, aby parkovali výhradne na miestach vhodných na parkovanie. Veríme, že zavedené obmedzenie a jeho zmysel pochopia a prijmú s porozumením. Rovnako žiadame cyklistov, aby sa na ceste správili s ohľadom na ostatných jej používateľov.

Naše veľké poďakovanie patrí novému generálnemu riaditeľovi š. p. Lesy SR v Banskej Bystrici ako aj novému riaditeľovi ich o.z. Šaštín a vedeniu Lesnej správy v Lozorne za ochotu, pochopenie verejného záujmu a za pripravenosť spolupracovať ako aj za ich ústretový a akčný prístup pri riešení viacerých, pre obec Lozorno dôležitých tém. Tešíme sa na stretnutia pri bezpečnejších vychádzkach na Košarisko!

Slavomír Beleš, Ladislav Krechňák – poslanci OZ (Spoločne pre naše Lozorno)

Kam na výlet v okolí Lozorna

Šranecké piesky - Slovenská púšť

Šranecké piesky

Za piesočnými dunami nemusíte až na Saharu. Šranecké piesky nazývané aj Slovenská púšť, je chránený areál v správe Štátnej ochrany prírody Záhorie. Oblasť sa nachádza medzi obcami Plavecký Mikuláš a Lakšárska Nová Ves. Piesok sem zavial vietor z rieky Moravy. Nájdete tu niekoľko pieskových dún pod ktorými sú naopak jazierka a mokrade, ktoré pripomínajú drobné oázy uprostred púšte. Územie sa nachádza v oblasti Vojenského obvodu Zá-

horie. Na Šranecké piesky bol v minulosti zakázaný vstup. Dnes je vstup povolený, mimo obdobia kedy tu prebiehajú vojenské cvičenia. Harmonogram cvičení nájdete na stránke ministerstva obrany.

Kopčany, Holíč, Skalica

Trojica úchvatných miest

Kopčany - kostol sv. Margity Antiochijskej, prehliadka možná s výkladom. Návšteva historického zrebčína.

Holíč - megality (Holíčska svätyňa), Holíčsky zámok, veterný mlyn v Holíči, pravoslávny chrám Matky Božej Počajvskej.

Skalica - prehliadka mesta, krásne námestie, kalvária, rotunda sv. Juraja, budova ľadovne a samozrejme skalický trdelník. Výlet na loďke po Baťovom kanáli. Pravidelné prehliadky pamiatok mesta Skalica od 27.6.2020 do 29.8.2020 každú sobotu od 16:00 hodiny.

Šrot park v Devínskej Novej Vsi

Galéria „Šrot park“ sa nachádza kúsok od lanového centra Tazánia a v jej priestoroch môžete obdivovať zvieratká. Nie hocikaké, ale vyrobené z kovového šrotu a rôznych skrutiek. Otváracie hodiny sú od 10:00 -18:30 hod., ideálne overiť si na facebookovej stránke Galéria Šrot Park.

Spracovala Gabika Ulehlová

„Nadženci“ z Lozorna sa pustili do oživenia artézskej studne

Pôvodný stav

Jedného dňa prišla za mnou skupinka chlapov, či by sme sa nepokúsili o obnovu artézskej studne medzi Lozornom a Stupavou. (Artézska studňa – katastrálne územie obce Lozorno.) Pár dní po našom rozhovore prišla za mnou občianka Lozorna a tiež spomenula, či by sa s tým nedalo niečo urobiť.

Pri čistení pomáhal aj bager

V tejto myšlienke nás podporil aj pán Martin Brinzík, ktorého otec sa zo začiatku dlhé roky o artézsku studňu staral. To nás nakoplo a po úvahách sme sa do toho pustili.

Najprv bolo treba odstrániť nánosy zeminy. Za pomoci Lukáša Remžu a jeho bagra sa podarilo vyčistiť pôvodnú dlažbu a vybagroval aj časť nánosu za stavbou - „gulou“, aby sme mali prístup k šachte. Po vyčistení „gule“ chlapi vnútro vysietkovali a „zaklebrovali“. Vyčerpali nadbytočnú vodu, prepojili hadicou prítok vody a zatiaľ ju vyviedli za šachtu.

Pán Vladimír Spruzanský z Radimova – odborník na studne, po informácii že chceme obnoviť studňu, nám ponúkol pomoc a po našom stretnutí sme sa napokon dohodli, že príde s technikou a vyčistí vrt.

Naša vízia je pokúsiť sa o znovu-

obnovenie studne, skrášlenie okolia a zachovanie „pamiatok“, ktoré tu naši predkovia vybudovali, ale akosi sa na ne pozabúda. Nebuďme k zdedeným stavbám ľahostajní. Pristupujme zodpovedne a starajme sa o diela, ktoré tu máme a môžeme byť na ne právom hrdí.

Kto sme?

Sme skupinka „nadžencov“, väčšina vodárov v zložení: *Miroslav Dujnič* – iniciátor celého projektu, *Milan Velschmidt*, *Augustín Baček*, *Branislav Manca*, *Lucia Hájniková* a postupne sa k nám pridávajú občania z dediny. Začali sme z vlastnej iniciatívy, chceme artézsku studňu zreparaovať, vyčistiť okolie a dať jej nový šat.

Čistenie dlažby od niekoľkoročného nánosy zeminy a trsov trávy

Pevne veríme, že sa nám to podarí aj za pomoci nemenovaného pána podnikateľa (občana Lozorna), ktorý nám vypomôže aj s financiami na obnovu.

Niečo z histórie:

Artézska studňa – názov pochádza z francúzskej oblasti Artois, kde v 12. storočí kartuziánski mnísi vybudovali veľké množstvo takýchto studní. Najstaršie záznamy o artézskych studniach pochádzajú zo Sýrie a Egypta. Skôr ako artézske studne sa na Slovensku používali obyčajné studne.

Voda so vzduchom a zemskou atmosférou tvorí základné podmienky na život na Zemi. Človek sa s vodou stretáva od svojho narodenia až do posledného dňa svojho života. Preto vážne si vodu - onedlho bude mať cenu zlata.

Držte nám palce a postupne vás budem informovať ako sa nám darí.

Text a foto: Lucia Hájniková

Prepoj prívodu vody, čistenie vnútra „gule“

Hľadá sa partner pre nové lukratívne obchodno - komunitné centrum v Lozorne

Terajší stav - pohľad z ulice

Terajší stav - pohľad z ihriska

Vedenie obce Lozorno sa ani v tejto mimoriadnej situácii nebojí nových aj netradičných investičných projektov. Jednou z lokalít, ktoré zmenia svoju tvár a vytvoria ideálne podmienky pre spoločenský život v obci je Športové námestie lokalizované v strede obce. Po pripravovanej rekonštrukcii objektov kultúrneho domu sa námestie stane novým centrom spoločenského a kultúrneho diania v obci. Obyvateľom tak poskytne nielen rôznorodé voľnočasové interiérové a exteriérové aktivity pre všetky vekové kategórie v upravených

priestoroch s mnohorakým využitím, ale doplní aj chýbajúcu občiansku vybavenosť. Športovo-rekreačný areál sa nachádza v bezprostrednej blízkosti zdravotného strediska a námestia, na ktorom sa pravidelne konajú hojne navštevované miestne trhy, remeselné jarmok, ale aj časť kultúrnych podujatí. V areáli samotnom sa budú nachádzať novoupravené športoviská (futbalové ihrisko, krytá hala, tenisové kurty, multifunkčné tréningové ihrisko, posilňovňa atď.) a multifunkčné detské ihrisko. V obrovskom areáli je dostatok

priestoru na organizáciu kultúrnych a spoločenských podujatí vonku, ako aj v sále kultúrneho domu. Súčasťou areálu je aj samostatná stavba v minulosti využívaná ako hádzanárska tribúna. V posledných rokoch boli priestory v nej využívané iba sčasti a v obmedzenom rozsahu. Objekt má však veľký potenciál transformácie na polyfunkčný objekt a doplniť to, čo dnes v obci chýba.

Obchodno-komunitný charakter budovy precízne a vkusne navrhnutý skvele zapadne do potrieb obyvateľov. Vede-

Návrh renovácie budovy

Profesionálny servis - seriózná cena - záruka odbornosti prax od roku 1996

Profesionálny Servis okien

- nastavenie okien - premazanie kovania
- oprava kovania
- výmena tesnenia - výmena skiel

0902 876 543

Neprepláčajte !!!

Rolety; žalúzie; sieťky okenné; sieťky dverné..

ERAKAN

www.rakan.sk
e-mail:rakan@rakan.sk

Profesionálny servis - seriózná cena - záruka odbornosti prax od roku 1996

Inz. č. 3/2020

nie obce hľadá vhodného nájomcu a investičného partnera, ktorý stavbe dokáže dať novú podobu a vhodné využitie. Priestorovú dispozíciu je možné meniť podľa potrieb v závislosti od toho, aké druhy služieb sa v objekte budú poskytovať alebo aké obchodné prevádzky tam nájdu svoje sídlo. Pri projekte sa ráta s tým, že časť priestorov a príslušných plôch bude využitá tiež pre komunitné aktivity. Budova má pravidelný obdĺžnikový tvar s potenciálom úžitkovej plochy cca 330 m². Obec má vypracovanú podrobnú architektonickú štúdiu 2 variant renovácie budovy, ktoré je možné podľa potrieb ďalej upravovať.

Blížšie informácie pre prípadných záujemcov žiadajte telefonicky na čísle: 02/69204310.

V.M.

Stav projektov verejných priestranstiev

Takmer pred rokom sme vám na verejnom zhromaždení v centre kultúry prezentovali ambíciu obce posunúť kvalitu verejných priestorov na vyššiu úroveň v prospech všetkých obyvateľov Lozorna. Dovoľte mi takmer po roku zosumarizovať aktuálny stav pripravovaných/realizovaných projektov verejných priestranstiev, ktoré sme spolu so starostom minulý rok vyhodnotili ako prioritné. Lokálit a projektov ktorými sa ideovo v stavebnej komisii alebo na obecnej rade zaoberáme je viac, nateraz uvádzam iba tie, ktoré už boli nejakým spôsobom odštartované.

Chodník na Cintorínskej ul. Naprojektovaný, zrealizovaný v minulom roku.

Most na Staničnej ul. Obec vyčlenila rozpočtové financovanie pre riešenie havarijného stavu. Víťaz verejného obstarávania (VO) pracuje na projekte revitalizácie mosta. Bude potrebná komplexná sanácia časti mosta a výmena spodnej lávky pre peších. Predpokladaný termín realizácie je tento rok.

Most na Potočnej ul. Statický stav vyžaduje pozornosť, ale nie je kritický. Obec vyhodnotí postup riešenia mosta na Staničnej a určí sa ďalší postup.

Staničná ul. pri ZŠ. Z VO vyšiel dodávateľ stavebného riešenia odvodnenia časti od Novej ulice po ZŠ. Práce budú zahájené tento rok v nadväznosti na prebiehajúce práce ZSDIS a obcou zrealizovanú rekonštrukciu VO Staničná - Zvončinska.

Križovatka Staničná – Nová. Stanovená schéma úpravy vodorovného značenia pre bezpečnejší prechod. Bude sa realizovať v nadväznosti na prebiehajúce práce tento rok.

Odvodnenie spodnej časti Novej ul. Vyhodnocuje sa optimálne projektové riešenie nadväzujúce na odvodnenie Staničnej ul. Predpokladaná realizácia v budúcich rokoch.

Školská - Pri Majeri. Rekonštrukciu asfaltového povrchu v kritickom úseku tento rok obec nerieši z kapacitných dôvodov. Termín bude upresnený.

Športové námestie – areál ŠK. Pre dosiahnutie komplexného riešenia je potrebný dlhodobý projekt vzhľadom na zanedbaný stav budov. Obec už má k dispozícii energetický audit budovy kultúráka a futbalovej tribúny. Vyplývajú z neho optimálne riešenia pre úsporu energie prerokované na stavebnej komisii. Obec obstaráva projektanta pre

energetickú rekonštrukciu budovy kultúráka, vyčlenila finančné prostriedky pre kritickú opravu atiky a zatekajúcej strechy, ktorá je v nebezpečnom stave. Máme spracovaný projekt revitalizácie nevyužívanej hádzanárskej tribúny na funkciu komerčnej občianskej vybavenosti a komunitného centra. Prebieha výber zhotoviteľa a zároveň budúceho prevádzkovateľa budovy.

Celkový priestor Športového námestia je dnes neuspokojivý a je potrebné prehodnotiť ho z urbanisticko-architektonického hľadiska. Zároveň chceme nájsť potenciál celého širšieho územia od potoka až po železnicu. Venovať sa mu začneme budúci rok. Intenzita bude závisieť aj od finančných možností obce.

Jelšová pred Coop Jednota popri železnici. Obec má spracovaný projekt rekonštrukcie vozovky. Prebieha výber realizátora. Realizácia v tomto roku.

Družstevná ul. Obec má spracovaný projekt rekonštrukcie vozovky. Prebieha výber realizátora. Realizácia v tomto roku.

Borovicová ul. Dokončené odvodnenie ulice v tomto roku.

Kvetná ul. Dokončené odvodnenie ulice.

Dlhá ul. Pripravené zadanie pre výber projektanta nového chodníka od COOP Jednota po Hlbokú ul. Realizácia sa predpokladá v roku 2021.

Vendelínska ul. Obec má spracovaný projekt chodníka od Zohorskej po Gozovskú ul. a vypisuje VO na dodávateľa stavebných prác. Predpokladaný termín realizácie ešte tento rok. Obec má pripravený projekt cesty, v súčasnosti prebieha majetkoprávne vysporiadanie pozemkov pod cestou.

Detské ihrisko pri kaplnke. Obec má spracovaný projekt kompletného detského ihriska + drevenú lávku cez potok sprístupňujúcu areál ŠK z tejto strany obce. Kancelária starostu hľadá externé finančné zdroje a možné vnútorné rezervy na realizáciu stavieb.

Nám. sv. Kataríny. Rekonštrukciu námestia obec zatiaľ nerieši z kapacitných dôvodov. Termín bude upresnený.

Karpatská ul. doplnenie chodníka v „starej časti“ a modernizácia cesty s chodníkom a verejným osvetlením. Obec má spracovaný realizačný projekt a dodávateľa (víťaz transparentného

VO z 13 uchádzačov). Výstavba by mala prebehnúť ešte tento rok.

Zvončinska ul. Na hornom konci naprojektované a zrealizované lokálne odvodnenie cesty. Obec zadala spracovanie projektu pre modernizáciu Zvončinskej ulice od CK po koniec „starej dediny“. Riešenie bude obsahovať nový chodník, spomaľovače, zakomponovanie verejného osvetlenia a odvodnenie ulice. Predpokladaná realizácia v 2021.

Revitalizácia verejných priestranstiev. Začali sme úpravou vstupu do obce s vlajkoslávou, skultivovaním priestoru pri parkovisku COOP Jednota na Dlhej ul., revitalizáciou zeleného trojuholníka pri Vendelínskej ul. a budeme pokračovať ostatnými vybranými lokalitami v obci. Zrealizovala sa free WIFI na kľúčových verejných priestranstvách v obci.

Rozšírenie priestorov ZŠ. Projektanti spracovávajú výkresovú dokumentáciu pre stavebné povolenie rozšírenia ZŠ. Cieľ je mať možnosť uchádzať sa budúci rok o finančné granty na realizáciu rozšírenia školy. Pokiaľ sa nenájdu externé finančné zdroje na celú stavbu, práce budú rozdelené do etáp.

Prvý z plánovaných cyklistických chodníkov - z Lozorna do Stupavy. Obec získala územné umiestnenie stavby cyklotrasy (následne bude žiadať o stavebné povolenie, ktoré je podmienkou možnosti žiadať o finančný grant). Poľovné združenie Podhorie Lozorno nesúhlasí s umiestnením cyklistického chodníka, zdôvodnením z údajného hroziaceho narušenia života a pohody zveri v okolí novej cyklotrasy a podalo odvolanie voči vydanému rozhodnutiu, čo znamená nateraz zabrzdenie progresu povolenia stavby. Projekt nebude môcť byť v tomto roku začatý tak, ako sme predpokladali. Lozorno stráca možnosť sa uchádzať o financovanie niekoľkostotisícovej investície zo štátnej dotácie v rámci aktuálnej výzvy, ktorú by inak projekt mohol s vysokou pravdepodobnosťou získať. Obec je pripravená diskutovať s občanmi o vyladení projektu tak, aby slúžil občanom bez negatívnych dopadov na okolie pred spracovaním stupňa pre stavebné povolenie. Verím, že cyklistický chodník, ktorý je vo väčšine svojho priebehu v skutočnosti len spevnením a skultúrením povrchov už jestvujúcich poľných a lesných ciest bez obmedzenia prevádzky alebo prístupu k okolitým nehnuteľnostiam je správnou voľbou pre obec.

pokračovanie na str. 11

dokončenie zo str. 10

Zmena územného plánu obce Lozorno. Po niekoľkoročnej práci minulého aj terajšieho vedenia obce sme sa začiatkom roka dopracovali ku konečnému riešeniu - čistopisu tohto strategického dokumentu vrátane zapracovania pripomienok občanov a verejnosti. Bolo vydané pozitívne rozhodnutie Okresného úradu v Malackách vo veci zisťovacieho konania. Priebežne a zatiaľ úspešne pritom intenzívne riešime podania, námietky a žaloby zo strany úzkej skupiny lokálnych investorov, ktorých aktuálny návrh zjavne ne-

uspokojuje a ich požiadavky na ďalšiu intenzívnu výstavbu a otváranie nových stavebných lokalít nebolo možné v záujme rozumného rozvoja dediny v návrhu akceptovať. Je mi ľúto, že proces schvaľovania dokumentu je tak komplikovanejší a časovo náročnejší ako sme predpokladali. Ustupovať individuálnym záujmom za cenu ohrozenia rozumného, koncepčného a regulovaného urbanistického rozvoja našej dediny nemienime. Pokusy o pokračovanie nekoncepčnej masovej novej výstavby v sporných lokalitách chceme spoločne zvrátiť pre lepšiu budúcnosť a zvlhľad našej dediny. Sme presvedčení

o správnosti prijatých riešení a na podané žaloby, oznámenia a pokusy o kriminalizáciu sme pripravení odpovedať argumentami tak ako doteraz.

Uvedené aj budúce projekty vznikajú vďaka dôslednej projektovej a investičnej prípravy a zabezpečenia ich financovania. Bez dobrej súhry starostu obce, obecnej rady, pracovníkov obecného úradu, komisie výstavby, infraštruktúry a dopravy by takéto výsledky neboli možné.

Miro Drahoš, poslanec OZ a predseda komisie výstavby, infraštruktúry a dopravy

Škôlkári ďakujú

Kolektív a detičky z materskej školy chcú veľmi pekne poďakovať pánovi Vicenovi, že svojimi šikovnými rukami sponzorsky zhotovil krásnu a bezpečnú preliezačku, ktorou skrášil dvor a vyčaril úsmev na tvári najmä našim detičkám. Z finančných prostriedkov MŠ bol hračený len materiál. Zo srdiečka ďakujeme.

Tiež sa chceme veľmi pekne poďakovať pánovi Moravčíkovi, za hodnotný darček našim deťom k MDD a to kresliacu tabuľu na školskom dvore, kriedy a lopty. Firma pána Moravčíka nám v týchto dňoch ešte dodá gumené rohože pod hojdačky a vyčistí umelý trávnik. Všetko toto je realizované na náklady firmy, za čo sme veľmi vďační a tiež zo srdiečka ďakujeme.

*Jana Uhliarová, riaditeľka MŠ Lozorno
Foto: archív MŠ*

Zvolená nová riaditeľka materskej školy

Dňa 19.6.2020 bola radou školy pri materskej škole zvolená za novú riaditeľku Materskej školy v Lozorne pani **Miriám Vicenová**. Novú riaditeľku do funkcie vymenoval starosta k 1.7.2020. Nahradí tak vo funkcii pani **Janu Uhliarovú**, ktorá bola zvolená ešte v roku

2015 na 5-ročné funkčné obdobie, do 30.6.2020. Touto cestou jej chceme poďakovať za doterajšiu prácu a želáme jej v ďalšom pracovnom i súkromnom živote všetko dobré.

Mgr. Miriám Vicenová má 15-ročnú prax ako riaditeľka Materskej školy v obci Láb a má bohatú prax i školenia v tejto oblasti. Viac informácií prinesieme v ďalšom čísle spravodaja.

Lubomír Jochim

MOTORISTICKÁ SPOMIENKA:

Krutý osud nedožičil pokračovanie rodinnej tradície...

Čas zahojí aj tie najväčšie rany na duši. V týchto dňoch si však na jednu hlbokú a nezabudnuteľnú ranu spomíname. V piatok 15. mája sme si pripomenuli nedožité 74. narodeniny a o desať dní neskôr (25.5.) aj 45. výročie tragickej smrti Ladislava Eliaša.

25. mája 1975 rady slovenských plochodrážnikov z AMK Zohor opustil talentovaný rodák z neďalekého Lozorna. Jeho kúzlo osobnosti nejde ani slovami popísať. Všetci ho mali radi, pomáhali mu v jeho obľúbenej činnosti. História prestížneho plochodrážneho podujatia, je ako nikdy nedokončený príbeh. Očakáva sa v ňom prakticky všetko – od vavrínových vencov, cez nespočetné množstvo štiplov od šampanského, zdrvujúce osobné prehry favoritov, či triumfálne ódy nadšených priaznivcov – až po tragédie... Okamih, keď okruh stíchol, zmeravel, keď jedno z miest trúchlivo pripomína čierna stuha. V týchto dňoch, iba tichá a pokorná spomienka, na muža, ktorému Boh nepomohol – keď to najviac potreboval. Slovenský plochodrážny šport, pretekári a milovníci týchto špeciálov si každoročne pripomínali v Zohore počas 10 rokov Eliašovu pamiatku memoriálovým podujatím a po zrušení areálu na Záhorí následne pokračovali už 10 sezón v Žarnovici.

Jubilejný, celkovo 20-ty ročník (pre pandémie korona vírusu) museli organizátori v Castrol Aréne v Žarnovici preložiť a uskutočniť sa 1. júla 2020. Úzkosť nad stratou blízkeho človeka prebolela, spomienky však zostávajú... Táto pieta pretrváva pravdupovediac do večnosti. Tento pocit evokuje na cintoríne mramorový pomník lozornianskeho rodáka **Ladislava Eliaša**. Muž, ktorý sa svojím jazdeckým kumštom podľa mnohých odborníkov s veľkou perspektívou a výkonomi postupne dostával medzi TOP pretekárov štartového poľa....

Čo sa stalo?

24. máj 1975 bola sobota, krásny predvíkendový slnečný májový deň. Agilný AMK ZOHOR na návrh najaktívnejšieho pretekára Laca Eliaša zorganizoval VOĽNÉ tréningové preteky k príprave pretekárov na ďalšie nasledujúce majstrovské preteky v športovom kalendári sezóny 1975. Do plochodrážneho areálu v Zohore sa na pozvanie schádzali známi pretekári zo širokého okolia, ba i spoza rieky Moravy – z Břeclavi, Březolúpu, Koprivnice. Na štart sa po štvoriciach postavilo celkovo 16 pretekárov,

Portrét Laca Eliaša

aby si postupne zmerali svoje jazdecké schopnosti, otestovali svoje špeciály a divákovi predviedli jazdu plnú vysokého adrenalínu. Neprehliadnuteľný z domáceho AMK Zohor bol veľký talent, 185 cm vysoký brunet, Laco Eliaš v koženej hnedo-červenej kombinéze s bodkovanou šatkou okolo krku, s jednotkou na hrudi, krásne vylešteným, zďaleka jagajúcim sa motocyklom, veď všetky kovové časti stroja mal pochromované! Po štarte sa raketovou rýchlosťou, z kvarteta konkurentov, v peknom tempe ocitol hneď na vedúcej pozícii. Napriek dobre sa vyvíjajúcemu priebehu pri nájazde do tretieho kola sa rútil do lavotočivej zákruty veľkou rýchlosťou. Práve ľavotočivé zákruty dokázali neraz poriadne „rozhádzať“ aj oveľa skúsenejších borcov. Zrazu sa mu zdvihlo predné koleso špeciálu Jawa 500 ccm, následne v rýchlosti chcel koleso položiť na dráhu, čo sa mu v krátkom okamihu už nepodarilo. Nasledoval v asi 110 km/h rýchlosti pád, kombinézou lízal povrch trate a hlavou narazil do pevného mantinelu. Zostal ležať v bezvedomí, na pomoc mu pribiehali najbližší. Ležal v kaluži krvi. Pri úraze utrpel niekoľkonásobnú fraktúru lebky a masívne krvácanie do mozgu. Z hlavy mu po náraze zletela prilba, žiaľ, mal iba takú ľahkú – obyčajnú, ktorá ho pri takom náraze nemohla zachrániť. Prítomní zdravotníci okamžite konali. Naložili ho na nosítkach do sanitky a uhnali do nemocnice na bratislavské Kramáre. V sanitke sa s ním viezla a celú cestu ronila slzy jeho manželka Janka, ktorá všetko videla na vlastné

oči. Dobre pripravené a prebiehajúce preteky sa po prerušení dokončili.

Priamy účastník v štartovom poli, dlhoročný priateľ Jozef Tóth z Bratislavy, nám následne priblížil situáciu v nemocnici. „Po dokončení pretekov, ktoré som nakoniec vyhral, som rýchle vyzliekol svoju kombinézu a uhnal som do nemocnice na Kramáre do Bratislavy za Lackom. Na neurochirurgickej klinike, už v opatere odborného personálu primára MUDr. Kožucha, ležal v bezvedomí napojený na prístrojoch. Žiaľ, nepustili ma k nemu, lekár iba povedal, že vyzerá akoby ho štopkali v nemocničnej kotolni. Prítomní doktori vedeli, že smrť bude preňho vykúpením. Netrpezlivo som čakal ďalej v priestoroch nemocnice, aj priatelia a známi v tichosti čakali na správu lekárov s nádejou... Oznam lekárov nakoniec v tom najhoršom znel: 25. mája 1975, tri hodiny po polnoci, prehral boj o život. Osudové sa mu teda stalo príliš zdvihnuté predné koleso a stal neovládateľným. Zodpovednosť v každom podujatí padá na plecía samotného pretekára na trati. On je totiž tým jediným, ktorý musí znášať plné riziko svojho povolania. V živote pretekára sa niekedy preukáže súhra či náhodné zoskupenie i malých zlyhaní a ľudských chýb, ktoré vo svojom dôsledku môžu viesť k smrti nevinného človeka.“

Celý automotoklub v Zohore smútil. Laco bol totiž jedným z najobľúbenejších pretekárov, všetci ho poznali ako čestného športovca, občana, priameho a skromného človeka. „Preteky na plochej dráhe sú mojim životom“ – vravieval Laco s úsmevom častokrát známym priateľom. Žiaľ, preteky pre neho znamenali smrť, čo bolo o to krutejšie v jeho prípade, keď práve pred 10-timi dňami oslavoval 29. narodeniny. Laco mal úžasné zásluhy pri budovaní najmä plochodrážneho oválu, ľavotočivých zákrut v Zohore a s podporou Miroslava Rybanského prispel k následnému rozvoju úspešnej éry miestneho AMK. Častým pomocníkom pri doprave materiálu a stavbe dráhy mu bola Praga V3S. Mal svojský motoristický talent. Jeho unikátnou špecialitou bola schopnosť technickými fintami dať motocyklu bezchybný stav.

Povedali v spomienkach o Lacovi

• **Miroslav Rybanský** (80 r.- bývalý plochodrážny jazdec) – „ Nikdy nezabudnem na Lacovu nezištnú pomoc a aktivitu, ktorou prekypoval. Bez neho by

pokračovanie na str. 13

dokončenie zo str. 12

som nepostupoval vo výstavbe dráhy tak hladko a ani v spoločenskom živote. Bol úžasne rýchly, no najrýchlejší bol predsa na trati s motocyklom. Náš zlatý a nešťastný chlapec. Pri robote som ho vlastne spoznal. Bola s ním veľká sranda. Neuveriteľne spontánny chlap, zapálený do všetkého, čo ho chytilo za srdce. Bol taký muž činu. Vedel sa obracať s lopatou aj s fúrikom. Ako 15-ročného ho pritiahlo k plochodrážnej disciplíne tréner Karol Kubela ešte v začínajúcom speedway klube Bratislava, medzi ktorých v tých časoch patrili: Jozef Tóth, Zdeno Vaculík, Štefan a Laco Eliašovi a ďalší, ktorí neskôr prešli od apríla 1975 do AMK Zohor. „Zbožňoval som chvíle s Lacom pri budovaní zohorskej dráhy ako i na pretekoch. Pracovali sme spoločne od rána do večera v kuse tých 14-16 hodín. Pozerali na nás ako na „bláznov“ a mnohí nechápali, že to vydržíme. Vydržali sme a dielo zrealizovali“ – zmenil sa nestor a legenda plochej dráhy na Slovensku Miroslav Rybanský.

• **Roman Višváder** (59 r. – pretekár AMK Zohor) – „Laco mal obrovskú charizmu. To sa nedá naučiť, ani k tomu dospieť. Priatelia i pretekári ho rešpektovali, ale nemali z neho strach. Choval sa vždy kamarátsky. Bol to človek s dobrým srdcom.“ – zmienil sa jeho dlhoročný obdivovateľ Roman.

• **Janka Eliašová** (manželka) - „Bez neho nám celej rodinke bolo ťažko. Život sa s nami nemaznal. Neviem sa zbaviť pocitu, že už nikdy nebude pri mne. Že sa ma už nikdy nedotkne, nepohladí, nezahľadí do očí, tak, ako to iba on vedel. Spoločný osud nás oboch spojil práve v nemocnici. Oba sa sme boli v tom čase pacienti, on po úraze, keď ho zrazilo v Bratislave auto, a ja tiež po úraze v pradiarniach, keď som nešťastne vložila ruku do stroja a úraz bol na svete“ – spomína manželka. „S motorizmom som už dokonale zmierená, aj keď mi plochá dráha zobrala manžela a doživotne poznačila aj syna. Pravidelne sa zúčastňujem aj s deťmi na každom podujatí memoriálu, pretekov na počesť a spomienku na milovaného manžela. Spomienková kytica je veľkým dojatím, ale teší ma, že organizátori ako v Zohore, tak i v Žarnovici nezabúdajú na fantastického a dobrosrdečného človeka“ – dodáva so slzami v očiach Jana.

• **Jozef Tóth** (74 r. – Bratislavčan, bývalý pretekár plochej dráhy) – „Laco bol môj najlepší priateľ, akého som počas mojej kariéry v plochodrážnej brandži mal. Bol mi bližší ako ktokoľvek iný. Počas piatich rokov sme spoločne jazdili

v teame Speedway Bratislava na trati v Bratislave a potom v AMK Zohor. Dospel som k presvedčeniu, že je skutočne veľký talent a bojovník, v každom podujatí túžiaci po víťazstve. Z tých nešťastných pretekov, ktoré som nakoniec vyhral, som víťazný veniec položil Lacom na miesto posledného odpočinku, ako znak nášho nerozlučného priateľstva.“

Ladislav Eliaš v plnom sústredení na trati v Zohore

Kto bol Laco Eliaš?

- **narodený:** 15.5.1946 v Lozorne
- **zomrel:** 25.5.1975 v Bratislave
- **stav:** ženatý, manželka Jana
- **deti:** Ladislav ml., Monika a Peter
- **prvé preteky:** 5.9.1970 na trati v Břeclavi (súťaž Speedway Bratislava – Žarnovica)
- **motocykel:** ESO, JAWA 500 ccm
- **klubová príslušnosť:** Speedway klub Bratislava (1970 – 1973), AMK Zohor (od 1973)
- **úspechy počas kariéry:** 3x - 3. miesto na Majstrovstvách Slovenska (1972, 1973, 1974), člen širšieho kádra družstiev M-ČSSR na ľadovej plochej dráhe

Ladislav sa narodil ako prvý z troch súrodencov rodičom Štefanovi a Štefánii Eliašovým. Mal o 9 rokov mladšieho brata Štefana a sestru Máriu. Schopnosti a túžbu po motocykloch dostal do vienkia už od kolisky. Táto hlboká túžba ho sprevádzala celý jeho mladý život. Ako každý mládenec, ktorému učarila vôňa benzínu a spáleného oleja, si postupne časom v domácej dielni zostrojil terénny motocykel, na ktorom získaval prvotné návyky motoristickej abecedy. S miestnymi kamarátmi „teréniakom“ brádzdili lozornianskym chotárom, aby si vychutnávali radosť z jazdy. Po ukončení ZŠ sa rozhodol študovať na hutníckej priemyslovke v Ostrave. Neskôr ho postihlo vážnejšie zranenie, keď ho zrazilo v Bratislave auto, liečil sa dlhšie v nemocnici, čo zanechalo aj isté stopy na jeho nohe. Onedlho, vekom už zrelý absolvoval základnú vojenskú službu, predstúpil pred odvodovú komisiu, kde vojenský lekár usúdil, že s takou nohou

do „boja“ nemôže. Dostal modrú knižku, a to bola pre neho voda na mlyn naplnená ešte viac venovať obľúbenému motorizmu. Motocyklový šport nebol pre neho povolaním. Chodil denne do práce, ako vodič bytového podniku v Bratislave I. Nikdy nechcel byť navoňaný úradník. Rodičia ako i ostatní rodinní príslušníci si nemysleli, že by si Laco s pretekaním v sedle plochodrážneho stroja mohol vybudovať kariéru. Ale jeho vytrvalá aktivita bola veľkou súčasťou ich rodiny, keď neskôr v roku 1973 sa po jeho boku v sedle plochodrážneho motocykla ocitol aj jeho mladší brat Štefan. Pre oboch bratov sa preteky stali veľkou vášňou. Žiadne krajšie hobby na svete si nevedeli, zvlášť Laco, predstaviť. Bratia držali spolu, ale na dráhe starší mladšiemu nič nedaroval. Pôžitok mal, keď cítil v rukách silu motora, vyváženost motocykla, bezchybný chod motora, či prácu kolies. Fascinujúca bola rozkoš z prúdu vzduchu vanúceho cez prilbu na tvár vo vysokých rýchlostiach. Príprave na preteky obetoval prakticky všetko, vrátane súkromného života. Viacerí pretekári ho označovali za veľkého bojovníka na trati. Čím väčšie nároky na seba kládol, tým viac sily v sebe nachádzal, a to bola jeho veľká motivácia. Vždy hľadal niečo nové. Nebezpečenstvo si nepripúšťal, ale ani ho nepodceňoval, hoci sa paradoxne stal jeho obeťou. Nebyť jedného okamihu (na trati v Zohore), v histórii plochej dráhy na Slovensku by sa dnes iste tešil z množstva dosiahnutých úspechov a trofejí.

Rodinná tragédia na pokračovanie...

Lacova smrť neodradila ani ďalších jeho rodinných príslušníkov od obľúbeného motocyklového športu. Mladší brat Štefan trvale pokračoval v napredovaní za úspechmi až do roku 1980, keď kariéru ukončil ako 32-ročný. Náročný šport si získal i Lacovho staršieho syna Ladislava. On mal byť pokračovateľom rodinnej tradície. Žiaľ, aj s ním sa osud veľmi kruto zahrnal. Talent a pretekárske gény zdedil po otcovi, ktorý mu bol vzorom. Keď ma 21 rokov, teda 14 rokov po otcovej smrti, utrpel počas pretekov v roku 1989 ťažké zranenie krčnej chrbtice a odvtedy je pripútaný na invalidný vozík. Život, najmä ten pretekársky, vie byť nesmierne krutý... Motoristická rodina Eliašovcov z Lozorna teda zaplatila oltáru motoristickej vášne krutú daň. Bolesť v srdciach pozostalých trvá dodnes. Preto im zaželajme hlavne pevné zdravie a optimizmus do ďalších dní. Život vie byť často nespravodlivo zákerný.

Spracoval: Kamil Somorovský,
Foto: archív

Černobyl', deň po tom

Černobyľská jadrová elektráreň, 26. apríl 1986, 1:24 ráno miestneho času. Šesťdesiat sekúnd po vykonaní plánovaného testu došlo v elektrárni Vladimíra Iljiča Lenina k dvom obrovským explóziám. Celý svet v klude spal, nič netušiac, akaj skazy sa v tú noc súdruhovia na čele s Anatolijom Stepanovičom Datlovom dopustili.

Dnes, po vyše 30. rokoch od nešťastia, je černobyľská zóna putovným miestom, ktoré navštevujú ľudia z celého sveta. Naďstenci postapokalyptických miest si v Černobyle rozhodne prídu na svoje.

Vstup do zóny

Plní očakávania prichádzame na miesto, kde začína tzv. černobyľská zóna, ktorá je dlhá približne 30 kilometrov. Naša sprievodkyňa Halina nám podáva Geiger-Müllerov detektor, ktorý bežne poznáme ako dozimeter na meranie radiácie. Hneď všetkým objasní, ako si máme detektor nastaviť na nižšiu citlivosť, aby nepípal po celú dobu návštevy v zóne. Neskoro! Halina nestihne ani dopovedať a už všetkým spolucestujúcim v mikrobuse začnú pípať dozimetre. Minuli sme práve hotspot, miesto, kde stále môžeme namerať vysoké množstvo radiácie, aj po takom dlhom čase. Hotspoty sú významné výstražným žltým trojuholníkom so znakom rádioaktivity. Dorazili sme k závorám, kde očakávajú príchod mikrobusev ukrajinskí vojaci. Začína sa vstupná kontrola do zóny. Sprievodkyňa nás vyzýva, aby sme vystúpili z vozidla a predložili cestovné pasy. Vojaci

si každého dôkladne kontrolujú, ako keď sa prechádzajú štátne hranice mimo európskej únie. Do zóny majú prísny zákaz ľudia do 18 rokov a takisto aj tehotné ženy, keďže radiácia najviac pôsobí na imunitný systém a štítnu žľazu. Následne dostávame od štátneho zamestnanca druhý dozimeter. Dnes, za účelom štatistík, sa vykonáva meranie rádioaktivity na návštevníkoch v zakázanej zóne a my sme priamymi účastníkmi. Takže zrazu máme na krku dva dozimetre.

Fauna a flóra

Ľudia sa do domov v černobyľskej zóne už nevrátia, to však neplatí o živočíchoch, ktoré sú tu premnožené. Vrátili sa dokonca aj vlci, pretože tu majú stály prísun potravy a ten najväčší nepriateľ, ktorým je človek, tu na nich nestriehne. Prechádzame zónou, všade je hrobové ticho, ako keď si vypnete zvuk v dokumentárnom videu. Zdá sa, že aj vietor sa bojí zavítať do tejto oblasti. Raz za čas sa zjaví v hustom lese malý drevený domček, presne ako v rozprávke Mrázik. Zisťujeme, že je to dedina, kde žijú pôvodní obyvatelia, ktorí sa odmietli zo zóny vysťahovať. Je ich tu približne 140 a poväčšine sú to dôchodcovia, ktorí si dokonca pestujú potraviny pri ich skromných príbytkoch.

Pripjať

Pripjať, mesto duchov, je naša prvá zastávka. Vôbec nemáme pocit, že sme vošli do niekdajšej pýchy sovietskeho urbanizmu. Všade samé stromy, hlavne brezy a my ani len netušime, kde sa nachádzame. Celé toto miesto nám pripadá ako jedno veľké paintbalové ihrisko. Atmosféra pripomínajúca scénu z dákeho bojového filmu, neskorá jeseň, bezvetrie a iba farebné listie nám šuští pod nohami. Obyvateľstvo mesta Pripjať bolo v čase havárie veľmi mladé. Priemerný vek ľudí tu dosahoval 26 rokov a ich platy boli na vtedajšie pomery nadštandardné. Veď väčšina z nich pracovala v elektrárni, ktorá mala byť najväčším jadrovým komplexom na svete.

Sovietsky zväz tu nastahoval vtedajšiu smotánku medzi jadrovými inžiniermi a vytvoril im ideálne podmienky na život. Každý chcel byť zamestnancom jadrovej elektrárne a taktiež vidieť svoje meno napísané v poradovníku čakajúcich na byty v Pripjati. Taká prestíž!

Ako prvé sme navštívili miestnu plaváreň, budovu, ktorá slúžila ešte dlho po nešťastí. Chodili sem plávať zamestnanci krízového štábu, ktorí mali za úlohu vymyslieť finálny plán na odstránenie havárie. V tomto plaveckom bazéne oddychovali aj hasiči, ktorí nepretržite hasili neviditeľný požiar.

Presúvame sa na sídlisko so socialistickými 8-poschodovými vežiakmi, ktoré naoko pripomína bratislavskú Petržalku a kde stromy rastú až do výšky posledných poschodí. Máme 20 minútový rozchod, každý môže navštíviť ľubovoľný byt, v ktoromkoľvek vchode paneláku. Vstupujem do paneláku a kráčame na šieste poschodie. Je to klasický 3-izbový byt, kde jediné, čo zostalo, je sporák, kuchynská linka a hnedá látková sedacia súprava s dreveným stolikom. Cennosti z bytov boli vyrabované najmä počas pádu Sovietskeho zväzu v roku 1991, pretože zóna bola predtým aj potom dôrazne strážená. Pozeráme sa z balkóna na mesto duchov a v mysli si predstavujeme, ako sa dole hrajú na preliezačkách deti a kričia zdola na svojich rodičov, aby im hodili kľúče od brány, pretože už chcú ísť domov.

Predstavte si, že toto 50-tisícové mesto evakovali behom 3 hodín a rada autobusov, ktorá sem išla, čakala pred mestom v kolóne dlhej 25 kilometrov. Evakuácia obyvateľstva mesta Pripjať bola aj preto tak extrémne rýchla, lebo vojaci povedali ľuďom, aby si zobrali iba

pokračovanie na str. 15

dokončenie zo str. 14

najnutnejšie potreby do jedného kufra. Ľuďom bolo povedané, aby sa nebáli, pretože do 3 dní sa vrátia do svojich bytov. Pripomína vám to niečo z histórie?

Najsilnejším zážitkom bola pre nás určite návšteva materskej škôlky. Všetky tie knihy, hračky a malé školské lavice, do ktorých sa dospelý človek nezmestí, vyvolajú emóciu u nejedného človeka. Je jasné, že tak dlho po nehode sú tam tie hračky naaranžované kvôli turistom, ale aspoň sa lepšie dostanete do deja. Navzdory tomu, že mesto duchov je neosídlené už desiatky rokov, má svoje jedinečné kúzlo a atmosféru.

Černobyľ

Väčšina si mylíme Černobyľ a Pripjať. Je to spôsobené tým, že jadrovú elektrárňu pomenovali Černobyľ po mestečku, ktoré leží až 20 kilometrov od jadrovej elektrárne, pričom mesto Pripjať od nej leží len 3 kilometre. Jadrovú elektrárňu, ktorá niesla názov Lenina, premenovali na Černobyľ, aby nespájali meno drahého súdruha s katastrofou takého rozsahu. Mesto v čase havárie malo približne 15 tisíc obyvateľov. Dnes slúži spolu s mestečkom Slavutič ako ubytovňa pre kmeňových pracovníkov elektrárne. Áno, čítate správne! V elektrárni aktuálne pracuje 3 000 stálych zamestnancov na dve nepretržité zmeny. Momentálne sú to už len robotníci, ktorí zastrešujú chod vypnutej elektrárne. Jadrová elektrárňu je taký obrovský kolos, že aj keď sa stala havária globálnych rozmerov, neustále musia byť v prevádzke ostatné reaktory, aby produkovali elektrinu do celého západného Sovietskeho zväzu. Až v roku 2 000 Leonid Kučma, vtedajší ukrajinský prezident, slávnostne stlačil vypínač 3. reaktoru, a tým odstavil definitívne celú elektrárňu. My sme mali v Černobyle obednú prestávku, kde nám v miestnej vývarovni dali obed a mohli sme vyspovedať sprievodkyňu Halinu otázkami, ktoré nás zaujímali počas celej prehliadky.

Radar Duga

V lesoch, asi 30 kilometrov smerom na juh od Černobylskej jadrovej elektrárne, sa nachádza radar Duga (preklad: dúha). Radar Duga, alebo tiež ruský ďateľ, je pomenovanie pre objekt v oblasti Černobyľ 2, ktorý bol donedávna ešte veľkou neznámou aj pre turistov zakázanej zóny. Jedná sa o prísne tajný projekt, ktorý mal byť svojou kolosálnosťou jedinečný na celom svete. Pravdupovediac, že aj keď primárne sme prišli na Ukrajinu kvôli mestu duchov, tak najväčšie zimomriavky nám spôso-

bil práve pohľad na Dugu. Kovová konštrukcia sa delí na dve časti. Vysokofrekvenčná časť s výškou 100 metrov a dĺžkou 250 metrov a nízkofrekvenčná časť s výškou 150 metrov a dĺžkou 500 metrov. No ani čísla nevedia opísať samotný zážitok! Jednou z konšpiračných teórií o havárii v Černobyle je príbeh, ako sa západné mocnosti dozvedeli o Duge a chceli ju zničiť. Pokúšali sa o vyrazenie z funkcie neďalekej elektrárne, keďže bola primárnym zdrojom energie pre radar. Keď dali Dugu prvýkrát do prevádzky, tak škandinávске krajiny počuli vo svojich rádiách zvuk pripomínajúci ďatľa ako ťube do dreva, preto ten slangový názov ruský ďateľ. Mysleli si, že ich chce Sovietsky zväz opantať, a preto im neustále púšťal do rádia monotónny nepríjemný zvuk. Vôbec si nemysleli, že to môže byť armádny radar.

Výstup zo zóny

Opúšťame zakázanú zónu, odovzdávame dozimetre a prechádzame cez výstupnú kontrolu, aby nám namerali, koľko mikrosievertov (*Sievert* - skratka Sv, je jednotkou dávkového ekvivalentu ionizujúceho žiarenia, pozn.korektora) absorbovalo naše telo. Hodnota, ktorú človek v zóne dostane, je 4-6 mikrosievertov za deň. Aby ste si to mohli porovnať, tak röntgen pri lekárskom vyšetrení vás vystaví takej istej hodnote, dokonca aj let z Londýna do New Yorku.

Existujú len dva typy ľudí, keď sa spomenie slovo Černobyľ. Tí, ktorí počujú synonymum k slovu nebezpečenstvo a nechápu, ako sa niekto môže vybrať sám od seba navštíviť toto mesto. A tí, ktorí sú ako my. Chcú spoznať nepoznané, chcú vidieť históriu, ktorá ovplyvnila život na našej planéte a zvedavosť je pre nich silnejšia ako strach.

Je pozoruhodné sledovať, ako si príroda berie to „svoje“ naspäť, preto je možné, že o pár desiatok rokov budú ďalšie generácie vedieť o Pripjati len z počutia. Preto, ak si dobrodružný typ a lákajú ťa miesta podobného charakteru, napíš nám na cestujeme@posvete.sk.

Lukáš Morávek & Marek Masár
Cestuj s nami po svete
Foto: autor

*Pohlédnime ľudé dobrí
vzhled dzedzini sa pjekne mení.
Dofčilka tu úhor stau,
nebiu pjekní, ze trech strán
na pár fúrach dobrej zemi
od Karoviča je kamení.
Potom kúra, lebo ščípka
do prostrídka drobné kvítka.
Pani Hájniová má dobrý vkus,
radosť na to pohlédnúť.
Dzdukujeme našim chuapcom,
že spravili práce kus.
Keď sa pujde s procesiu
k sv. Vendelínkovi, či k sv. Floriánkovi
bude sa kam ohlédnúť.
Sme povďační ľudé šeci,
nech sa dzejú pjekné vjaci
v tem našem miuem Lozorne.*

T.M.

Križovatka na Vendelínskej dostala nový šat

Spoznávajte krajiny a dobite sa pozitívnou energiou

Aktívna a plná energie, taká je obľúbená Lozornianka **Irenka Jurovýchová**. S vekom sa oháňať nebudeme, len spomenieme, že vek je len číslo, ktoré nebráni pani Irenke spoznávať okolité krajiny. Jej krédo „ži a nechaj žiť“ napovedá o živelnosti a charaktere tejto aktívnej osoby. Objavuje miesta, ktoré nenájdete v cestovateľských brožúrach alebo katalógoch. Žiadne pláže či luxusné apartmány.

Pohyb je súčasťou jej každodenného života. Po práci cez zimu zoberie aj s manželom bežky a cez leto palice a hor sa do hôr. Je dlhoročnou členkou turistického klubu Lozorno. Spolu s manželom sú veľkými motorkármi. A keďže leto a prázdniny máme na dosah, tak vám prinášame rozhovor o cestovaní, spoznávaní a turistike s pani Irenkou Jurovýchovou.

Ktoré miesto máte v Lozorne na spoznávanie okolia a turistiku najradšej?

Lozorno je miesto na oddych, je to dedinka, ktorá vám dáva veľa. Sú tu borovicové lesy, posedenie pri vode, ale aj kopcovité terény. Som rodená Lozornianka, takže celé detstvo som prežila v Lozorne. Ako deti sme sa chodili kúpať na Kejdu, niekedy aj 2x denne, buď peši, alebo na bicykli. Lesom sa dostanete do okolitých dedín. Ale najradšej chodíme s manželom do hôr.

Aké zaujímavé miesta v našom okolí odporúčate čitateľom?

Máme veľa miest na spoznávanie v okolí Lozorna. Niektorí Lozornania neboli ešte ani na Skale. Je to miesto s

pekným výhľadom. Na bicykli sa môžete dostať za kopce - Pezinok, Limbach. S turistami chodíme každý rok na Pajštún - tiež pekné miesto s výhľadom.

Aký bol váš najväčší cestovateľský zážitok?

Minulý rok som bola na poznávacom zájazde po Škandinávii. Švédsko, Fínsko, Nórsko, Lofoty - tie ma najviac zaujali. Lofoty - to sú nádherné ostrovcy, príroda je ako v rozprávke, plná vody a zelene. Tak isto sa mi páčilo, keď sme boli na Nordkappe, pozrieť západ slnka. Trocha nám bolo divné spávať za dňa, ale za pár dní sme si zvykli. Maroko je tiež krajina plná kontrastov.

Máte svoju obľúbenú krajinu, do ktorej sa rada vraciate?

Rada sa vraciam do Chorvátska. S manželom sme na motorke prešli celé Chorvátsko. Neraď sedíme na pláži, radi objavujeme nové zátoky. Čierna Hora je pekná, či už pláže, ale aj príroda, ktorú sme si užili s turistami - napríklad Národný park Durmitor. Prešli sme kaňonom Tary, ktorý je zaradený do svetového dedičstva UNESCO. Boli sme na najvyššom bode pohoria - Bobotov kuk. Rada by som sa ešte do tejto krásnej prírody vrátila. S manželom sem zájdeme na motorke, a samozrejme spojíme výlet i s turistikou. Taktiež je úchvatné miesto okolie Myjavy, kopance sú krásne, radi tam chodievame.

Ktorú krajinu máte na svojom zozname medzi neobjavenými a prečo?

Island. Čo som čítala v cestopisoch, je to krásna krajina, ale zatiaľ sa mi ju nepodarilo navštíviť. Možno nabudúce.

Ako dlho už cestujete a spoznávate svet? Koľko krajín ste už navštívili?

Vždy som túžila cestovať a spoznávať okolité krajiny. Keď boli deti malé, tak sa mi nedarilo cestovať, boli aj zdravotné problémy v rodine, aj neboli také možnosti ako teraz. Navštívila som kra-

jiny, ako som už spomenula, Švédsko, Fínsko, Nórsko, Nemecko, Rakúsko, Švajčiarsko, celú bývalú Juhosláviu, Španielsko, Andoru, Rusko, Turecko, Egypt, Tunisko, grécky ostrov Korfu.

Ktorú krajinu ste navštívili ako prvú a kedy?

Prvá krajina, ktorú som navštívila bola Srbsko, bola som tam na prázdninách u tety. Dva mesiace prázdnin aj s bratom. Teta nás brávala na kúpanie po okolí. Boli sme v meste Čačak, ale prešli sme aj celým Beogradom. Mala som vtedy 13 rokov.

Čo vás najviac prekvapilo v niektorej z navštívených krajín?

Najviac sa mi páčili severské krajiny. Žiadny zhon, ulice prázdne bez áut, v mestách veľa peších a na bicykloch,

veľa zelene. Ľudia milí a spokojní. Preto chcem odkázať ľuďom, cestujte a spoznávajte okolité krajiny. Počas cestovania stretnete veľa dobrých ľudí, plných pozitívnej energie, ktorú si odnesiete so sebou. Mám to šťastie, že žijem v Lozorne, kde máme turistický oddiel, ktorý má veľa takýchto ľudí. Som im vďačná za každú akciu a želim všetkým veľa pozitívnej energie, šťastia a zdravia na potulkách po našom krásnom Záhorí.

I keď naša cestovateľka prešla neuveriteľným množstvom krajín, tvrdí, že naše Slovensko je úžasná krajina. A stále máme v našej malebnej domovine čo spoznávať.

Ďakujeme za inšpiratívny rozhovor a želáme veľa šťastia na cestách!

Rozhovor pripravila Gabika Ulehlová, foto: archív I.J.

Spravodaj obce Lozorno, Ročník XVIII, evidenčné číslo: EV 3213/09, číslo ISSN 1339-1593 | Vydavateľ: Obecný úrad Lozorno, Hlavná 1, 900 55 Lozorno, IČO: 00 304 905, tel.: 02/6920 4311, e-mail: obec@lozorno.sk | Spravodaj z dodaných materiálov zostavili: Barbora Hurajová a Julo Nagy | Jazyková korektúra: Ida Marťáková | Grafické spracovanie a tlač: PN print, Piešťany, Distribúcia: Obecný úrad Lozorno. Nevyžiadané rukopisy a fotografie nevraciam | Uzávierka tohto čísla: 15. júna 2020. Vychádza: 30. júna 2020. Uzávierka čísla 4/2020: 15. augusta 2020 | Vychádza 6 x ročne